

प्रारम्भिक सहयोगमा अभिभावकीय अधिकारहरू

प्रारम्भिक सहयोग (अर्ली इन्टरभेन्सन) सेवाहरूका लागि विचार गरिँदै भएका/वा सेवाहरू प्राप्त गरिरहेका बच्चाका अभिभावकहरूको रूपमा तपाईंका निश्चित अधिकारहरू हुन्छन् । यी अधिकारहरू राज्यका र संघीय कानूनद्वारा सुरक्षित छन् र हामी तपाईंले तिनीहरूलाई पूर्ण रूपमा बुझ्नुभएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्न चाहन्छौं । तपाईंको हक हुने अधिकारहरूलाई संक्षिप्त रूपमा तल सूचीबद्ध गरिएको छ । यदि तपाईं यी अधिकारहरूमध्ये कुनैका बारेमा थप विवरण चाहनुहुन्छ भने तपाईंले आफ्नो स्थानीय टोली वा राज्यको प्रशासनिक कार्यालयलाई 1-800-649-2642 मा सम्पर्क गर्न सक्नुहुनेछ ।

गोपनीयता

तपाईंको बच्चाका रेकर्डहरू

मूल्याङ्कन तथा परीक्षण प्रक्रियाहरू

वन प्लान (One Plan)

वन प्लान बैठकहरू

समयसीमाहरू

सेवाहरूको भुक्तानी

सूचना

यदि तपाईंका सरोकारका कुराहरू छन् भने विकल्पहरू

मध्यस्थता

प्रशासनिक उजुरी

उचित प्रक्रिया सुनुवाइ

शैक्षिक सरोगेट अभिभावकहरू

यी प्रक्रियाहरूमा मद्दत प्राप्त गर्ने

अभिभावकीय अधिकारहरूको स्पेनी अनुवाद

गोपनीयता

तपाईंको बच्चा र परिवारका बारेमा व्यक्तिगत रूपमा पहिचान खुलाउन सक्ने जानकारी गोप्य रहन्छ । तल उपलब्ध गराइने अवस्थाहरूमा बाहेक, एजेन्सी र प्रदायकहरू बीचमा हुने खुलासाहरूसहित व्यक्तिगत रूपमा पहिचान खुलाउन सक्ने जानकारीका सबै खुलासाहरू तपाईंको सुसूचित सहमतिमा मात्रै गर्न सकिनेछ । एजेन्सी/सेवा प्रदायकले जानकारीको पहुँचका लागि वैध आवश्यकता हुने आफ्ना कर्मचारीहरूलाई अभिभावकको पूर्व स्वीकृतिबिना गोपनीय जानकारी खुलासा गर्न सक्नेछन् । सार्वजनिक एजेन्सी र सेवा प्रदायकहरूले पारिवारिक शैक्षिक अधिकार तथा गोपनीयता ऐन (FERPA) को 34 CFR

99.31 अन्तर्गत जानकारी जारी गर्नका लागि मञ्जुरी प्राप्त नगर्दासम्म अभिभावकको स्वीकृतिबिना सेवाहरूसँग सम्बन्धित रेकर्डहरूबाट जानकारी जारी गर्न सक्दैनन् । तपाईं वैध प्रयोजनहरूका लागि अरूलाई व्यक्तिगत रूपमा पहिचान खुलाउन सक्ने जानकारी खुलासा गर्नका निम्ति अनुमति दिन सेवा प्रदायकहरूलाई जारी गर्ने स्वीकृति कागजमा हस्ताक्षर गर्न लगाउन छनौट गर्न सक्नुहुन्छ । जारी गर्ने स्वीकृति कागजमा जानकारी दिन सकिने निर्दिष्ट एजेन्सी तथा प्रदायक र व्यक्तिहरू (नाम वा स्थानका आधारमा) सूचीबद्ध हुन्छन् र प्रत्येकलाई दिन सकिने जानकारीको प्रकार स्पष्ट पारिएको हुन्छ । तपाईंले जारी गर्ने स्वीकृति कागजअन्तर्गत उपलब्ध गराइने जानकारीका साथसाथै र जानकारी साझा गर्न सकिने एजेन्सी, प्रदायक र व्यक्तिहरूमा सीमा तोक्न सक्नुहुन्छ । तपाईंले जारी गर्ने स्वीकृति कागजलाई कुनै पनि समयमा रद्द गर्न सक्नुहुन्छ ।

तपाईंको बच्चाका रेकर्डहरू

तपाईंसँग आफ्नो बच्चाको कुनै पनि रेकर्ड निरीक्षण र समीक्षा गर्ने वा कुनै पनि समयमा प्रतिनिधिलाई त्यसो गर्न लगाउने अधिकार हुन्छ । तपाईंको अनुरोधलाई मूल्याङ्कन वा परीक्षण, योग्यता निर्धारण, IFSP को विकास र कार्यान्वयन, तपाईंको बच्चासँग सम्बन्धित व्यक्तिगत उजुरी र तपाईंको बच्चाका रेकर्डहरू समावेश हुने यस कार्यक्रमअन्तर्गत अन्य कुनै पनि क्षेत्रका सम्बन्धमा कुनै पनि बैठक वा सुनुवाइभन्दा अगाडि अनुचित ढिलाइ (तपाईंको अनुरोधपछि 45 दिनभन्दा बढि नहुनेगरी) नगरिकन अनिवार्य रूपमा स्वीकृत गरिनुपर्छ ।

निरीक्षण र समीक्षाको यस अधिकारमा निम्न अधिकारहरू समावेश हुन्छन्:

- रेकर्डका प्रतिलिपिहरू प्राप्त गर्ने, (यदि शुल्कले रेकर्डहरू निरीक्षण र समीक्षा गर्नका लागि तपाईंको अधिकार प्रयोग गर्नबाट तपाईंलाई रोक्दैन भने सहभागी एजेन्सीले रेकर्डको प्रतिलिपिहरूका लागि शुल्क लगाउन सक्नेछ । जानकारी खोज्न वा पुनः प्राप्ति गर्न शुल्क लिन नपाइन सक्नेछ ।) रेकर्डहरूका सबै प्रकारहरू र तिनीहरू सङ्कलन गरिएका, राखिएका स्थानहरू वा कुनै पनि सहभागी एजेन्सीद्वारा प्रयोग गरिएको जानकारीका बारेमा सूचना प्राप्त गर्ने ।
- रेकर्डमा भएको सामग्रीको स्पष्टीकरण वा संशोधनका लागि तपाईंको उचित अनुरोधमा एजेन्सीको जवाफ ।
- कुनै रेकर्ड गलत वा भ्रामक छ वा यसले गोपनीयता अधिकारलाई उल्लङ्घन गर्छ भन्ने आधारमा सो रेकर्डलाई संशोधन गर्न अनुरोध गर्ने ।
- जानकारीलाई तपाईंको अनुरोधअनुसार उचित समयावधिभित्र संशोधन गर्ने कि नगर्ने भनेर एजेन्सीलाई निर्णय गर्न दिने ।
- यदि सहभागी एजेन्सीले जानकारीलाई संशोधन गर्न अस्वीकार गरेमा त्यस बारेमा सूचना पाउने ।

- यदि एजेन्सीले अनुरोध गरिएको संशोधन गर्न अस्वीकार गरेमा सुनुवाइको अधिकार ।
- यदि सुनुवाइको परिणामस्वरूप जानकारी गलत वा भ्रमपूर्ण छ वा यसले तपाईंको बच्चाको गोपनीयता वा अन्य अधिकारहरू उल्लङ्घन गर्छ भनेर निर्णय गरिएको भएमा जानकारीलाई संशोधन गर्ने र एजेन्सीले तपाईंलाई संशोधनका बारेमा सूचित गर्न लगाउने; एजेन्सीको रेकर्डसँग असहमत हुने कारणहरूमा टिप्पणी गर्दा रेकर्डहरूमा विवरण राख्न लगाउने ।
- रेकर्ड वा रेकर्डको विवादित भाग राखिँदासम्म एजेन्सीलाई तपाईंको बच्चाका रेकर्डहरूमा तपाईंका स्पष्टीकरणहरू राख्न लगाउने ।
- यदि तपाईंको बच्चाको रेकर्ड वा विवादित भागलाई एजेन्सीद्वारा खुलासा गरिएको अवस्थामा तपाईंको कथन पनि खुलासा गर्न लगाउने ।
- यदि कुनै रेकर्डमा एकभन्दा बढी बच्चाका बारेमा जानकारी समावेश गरिएको छ भने तपाईंको बच्चासँग सम्बन्धित जानकारीको मात्रै समीक्षा गर्ने ।
- तपाईंको बच्चाका बारेमा व्यक्तिगत रूपमा पहिचान खुलाउन सक्ने जानकारी समावेश भएको रेकर्डहरू अब उप्रान्त प्रारम्भिक सहयोग (इन्टरभेन्सन) सेवाहरू उपलब्ध गराउनका लागि आवश्यक पर्दैन र तिनीहरूलाई नष्ट गर्न सकिनेछ भनेर सूचना प्राप्त गर्ने ।

तपाईंसँग अभिभावकीय, अलग्गिएको स्थिति, वा सम्बन्धविच्छेद नियमन गर्ने प्रचलित राज्यको कानूनान्तर्गत अधिकार छैन भनेर एजेन्सीलाई जानकारी गराइएको नभएसम्म एजेन्सीले आमाबुबा दुवैसँग आफ्नो बच्चासँग सम्बन्धित रेकर्डहरू निरीक्षण र समीक्षा गर्ने अधिकार रहन्छ भनेर अनुमान गर्न सक्नेछ ।

प्रत्येक सहभागी एजेन्सीले रेकर्डहरूमा पहुँच बनाउने व्यक्तिहरूको अनिवार्य रूपमा अभिलेख राख्नुपर्छ (अभिभावकहरू र सहभागी एजेन्सीका आधिकारिक कर्मचारीहरूद्वारा पहुँच राख्दामा बाहेक) । पहुँचको रेकर्डमा व्यक्तिको नाम, पहुँच बनाउन अनुमति दिइएको मिति र व्यक्तिलाई रेकर्डहरू समीक्षा गर्न स्वीकृति प्रदान गरिएको प्रयोजन समावेश गरिनुपर्छ ।

मूल्याङ्कन तथा परीक्षण प्रक्रियाहरू

मूल्याङ्कन भनेको प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरूका लागि तपाईंको बच्चाको प्रारम्भिक र योग्यताको निरन्तरता निर्धारण गर्नका निम्ति उपयुक्त योग्य कर्मचारीहरूद्वारा प्रयोग गरिने प्रक्रियाहरू हुन् । परीक्षण (एसेस्मेन्ट) भनेको तपाईंको बच्चाका सबल पक्ष तथा आवश्यकताहरूका साथै यी आवश्यकताहरू पूरा गर्नका निम्ति उपयुक्त सेवाहरू, तपाईंको परिवारका स्रोतसाधन, प्राथमिकता तथा सरोकारका कुराहरू र तपाईंको परिवारलाई आफ्नो बच्चाका विकाससम्बन्धी आवश्यकताहरू पूरा गर्नमा सहयोग गर्नका निम्ति आवश्यक

सेवाहरू पहिचान गर्नका लागि योग्य कर्मचारीहरूद्वारा तपाईंको बच्चाको योग्यता अवधिदेखि नै प्रयोग गरिने चलिरहेका प्रक्रियाहरू हुन् ।

तपाईंसँग सूचना प्राप्त गर्ने र तपाईंका आवश्यकताहरू पूरा गर्ने मूल्याङ्कन विकल्पहरू छनौट गर्ने र तपाईंको बच्चाको मूल्याङ्कन तथा परीक्षण गराउने अधिकार हुन्छ:

- उचित विधि र प्रक्रियाहरू प्रयोग गर्नका लागि प्रशिक्षित कर्मचारीहरूद्वारा सञ्चालन गराउने,
- तपाईंको बच्चाको स्वास्थ्य र चिकित्सकीय इतिहाससँग सम्बन्धित उपयुक्त रेकर्डहरूको समीक्षाका साथसाथै निम्न विकासात्मक क्षेत्रहरूमध्ये प्रत्येकमा तपाईंको बच्चाको कार्यात्मकताको स्तरको मूल्याङ्कन र परीक्षणसहित सुसूचित क्लिनिकल सल्लाहमा आधारित हुने: संज्ञानात्मक, शारीरिक (दृष्टि तथा श्रवणसहित), सञ्चार, सामाजिक वा भावनात्मक र अनुकूलन,
- तपाईंको बच्चाका आवश्यकताहरू पूरा गर्नका लागि आवश्यक सेवा वा अन्य रणनीतिहरू समावेश गर्ने ।

परीक्षणहरू:

- परिवारद्वारा निर्देशित र तपाईंको बच्चाको विकास वृद्धि गर्ने सम्बन्धमा तपाईंको परिवारका स्रोतसाधन, प्राथमिकता तथा सरोकारका कुराहरू निर्धारण गर्नका लागि तयार गरिएका हुनेछन्,
- स्वैच्छिक हुनेछन्,
- व्यक्तिगत अन्तर्वार्तामार्फत तपाईंको परिवारले दिनुभएको जानकारी वा तपाईंले भर्नुभएको चेकलिस्टमा आधारित हुनेछन् र
- तपाईंको बच्चाको विकास वृद्धि गर्ने सम्बन्धमा तपाईंका स्रोतसाधन, प्राथमिकता तथा सरोकारका कुराहरूसम्बन्धी तपाईंको परिवारको विवरणलाई समावेश गर्नेछन् ।

वन प्लान (One Plan) वा व्यक्तिगत पारिवारिक सेवा योजना (IFSP)

वन प्लान (कहिलेकाहीँ व्यक्तिगत पारिवारिक सेवा योजना (IFSP) भनेर पनि चिनिने) भनेको त्यस्तो प्रक्रिया हो जसमा तपाईं तथा तपाईंको परिवार र तपाईंको टोलीका अन्य सदस्यहरूले तपाईंको बच्चा र परिवारका सबल पक्ष तथा आवश्यकताहरू पहिचान गर्नुहुन्छ र प्रारम्भिक सहयोग सेवा वा तपाईंले आवश्यक रहेको भनेर गरेका अन्य सेवाहरूका लागि लिखित योजना विकास गर्नुहुन्छ ।

वन प्लान माथि वर्णन गरिएका मूल्याङ्कन तथा परीक्षणहरूमा आधारित हुन्छन् र यसमा निम्न बारेमा जानकारी समावेश रहन्छ:

- तपाईंको बच्चाको विकासको वर्तमान स्तर
- तपाईंको बच्चाको विकास वृद्धि गर्ने सम्बन्धमा तपाईंको परिवारको स्रोतसाधन, प्राथमिकता र सरोकारका कुराहरू
- अपेक्षित परिणामहरू
- उपलब्ध गराइने प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरू लगायत अपेक्षित परिणामहरू पूरा गर्नका लागि रणनीतिहरू
- अपेक्षित परिणामहरू प्राप्त गर्नका लागि मापदण्ड र समयसीमाहरू
- यस कार्यक्रमअन्तर्गत आवश्यक नपर्ने तपाईंको बच्चा वा परिवारलाई आवश्यक पर्ने अन्य सेवाहरू
- सेवाहरूको आवृत्ति तथा अवधि र सेवाहरू सुरु हुने अनुमानित मितिहरू
- प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरू उपलब्ध गराइने तपाईंको बच्चा वा परिवारको कार्यतालिकामा सबैभन्दा स्वाभाविक वा सामान्य हुने घर वा सामुदायिक वातावरण, अथवा स्वभाविक वातावरणमा प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरू प्रभावकारी रूपमा किन प्राप्त गर्न सकिदैन भन्ने औचित्य
- तपाईंको बच्चा तीन वर्षको उमेर पुगेपछिको ट्रान्जिसन योजना
- सेवा संयोजक वा एजेन्सीको सम्पर्क व्यक्तिको नाम ।

यदि तपाईं र टोलीले तपाईंको बच्चालाई प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरू तुरुन्तै आवश्यक रहेको छ भनेर निर्धारण गर्नुभएमा अन्तरिम वन प्लान विकास गर्न सकिन्छ । यदि यी सेवाहरूका लागि तपाईंको सहमति दिइएको छ र अन्तरिम वन प्लान विकास गरिएको छ भने यी सेवाहरूलाई मूल्याङ्कन र परीक्षण पूरा गर्नुभन्दा पहिले नै सुरु गर्न सकिन्छ । अन्तरिम वन प्लानमा अन्तरिम वन प्लानको कार्यान्वयन र अन्य एजेन्सी तथा व्यक्तिहरूसँग समन्वयका लागि जिम्मेवार रहनुहुने सेवा संयोजकको नाम र तपाईंको बच्चाका लागि तुरुन्तै आवश्यक ठहर गरिएका प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरू समावेश गरिनेछ ।

वन प्लान बैठकहरू

तपाईंसँग निम्न अधिकारहरू हुन्छन्:

- आफ्नो बच्चाको वन प्लान विकास गर्ने बैठकमा सहभागी र बैठकलाई आफ्नो लागि उपयुक्त हुने स्थान तथा ठाउँमा राख्न लगाउने ।

- तपाईंलाई बैठकमा उपस्थित हुनका निम्ति चाँजोपाँजो मिलाउनका लागि बैठकका बारेमा अगावै सूचना प्राप्त गर्ने ।
- यदि तपाईंको मातृभाषा वा कुराकानीका लागि प्रयोग गर्ने अर्को भाषा अंग्रेजी होइन भने बैठकमा दोभाषे प्राप्त गर्ने ।
- मूल्याङ्कन तथा परीक्षण वा सेवाको व्यवस्थापनमा संलग्न व्यक्तिहरू बैठकमा उपस्थित हुन सकेनन् भने उनीहरूलाई अन्य माध्यमद्वारा सहभागी गर्न लगाउने ।
- बैठकभन्दा अगाडि आफ्नो बच्चाका रेकर्डहरू निरीक्षण र समीक्षा गर्ने ।
- बैठकमा परिवारका अन्य सदस्य, साथी वा वकिलहरू ल्याउने ।
- तपाईंलाई IFSP लाई पूर्ण रूपमा व्याख्या गर्न लगाउने र तपाईंको बच्चाका लागि प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरूको व्यवस्थापनभन्दा अगाडि सुसूचित लिखित सहमति दिने । तपाईंले यो सहमतिलाई कुनै पनि समयमा रद्द गर्न सक्नुहुन्छ ।

समयसीमाहरू

वन प्लान पूरा र अपडेट गर्ने

यदि तपाईंको बच्चाको पहिलोपटक मूल्याङ्कन गरिँदै छ भने सो मूल्याङ्कन रिफरलको 45 दिनभित्र अनिवार्य रूपमा पूरा गरिनुपर्छ, र यदि तपाईंको बच्चा प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरूका लागि योग्य छन् भनेर निर्धारण गरिएको भने अन्तरिम वन प्लान बैठक पनि 45 दिनभित्र अनिवार्य रूपमा आयोजना गरिनुपर्छ । यदि असाधारण परिस्थितिहरूको कारणले गर्दा 45 दिनभित्र मूल्याङ्कन पूरा गर्न र अन्तरिम वन प्लान बैठक बोलाउन सम्भव छैन भने तपाईं तथा तपाईंको सेवा संयोजकले मूल्याङ्कन पूरा गर्न र अन्तरिम वन प्लान बैठक आयोजना गर्नका लागि समयसीमा तथा रणनीतिहरू विकास गर्न सक्नुहुनेछ । यदि आवश्यक भएमा अन्तरिम वन प्लान विकास गरिनेछ । वन प्लानको आवधिक समीक्षाहरू हरेक छ-छ (6) महिनामा वा यदि आवश्यक भएमा अझ बढि वा तपाईंले समीक्षाका लागि अनुरोध गर्दा गर्न आवश्यक पर्छ । वार्षिक IFSP बैठक पनि अनिवार्य आयोजित गरिनुपर्छ ।

सेवाहरू सुरु गर्ने

तपाईंको वन प्लानमा सेवाहरू कहिले सुरु हुन्छन्, तिनीहरू कति समयसम्म रहन्छन् र तपाईंले आफ्नो बच्चाको टोलीसँग पहिचान गरिएका अपेक्षित परिणामहरूमा पुग्नमा तपाईंको बच्चालाई सहायता गर्नका लागि मद्दत गर्न तपाईंको परिवारले तिनीहरूलाई कति पटक प्राप्त गर्नेछन् भन्ने बारेमा विवरणहरू समावेश रहन्छन् । तपाईंका EI प्रदायकहरूले तपाईंले वन प्लानमा आफ्नो सहमतिको रूपमा हस्ताक्षर गरेको

मितिबाट 30 दिनभित्र सेवाहरू प्रदान गर्न सुरु गर्नुपर्छ । यदि तपाईंले आफ्नो बच्चाको टोलीसँगै तपाईंले वन प्लानमा आफ्नो सहमतिको रूपमा हस्ताक्षर गरेपश्चात् 30 दिनभन्दा बढि समयपछि सेवा सुरु गर्न चाहनुहुन्छ भनेर निर्णय गर्नुभएमा यो कुरा तपाईंको बच्चाको वन प्लानमा लेखिनेछ र ती सेवाहरू तपाईंको योजनाअनुसार सुरु हुनेछन् ।

विशेष शिक्षामा जाने

बच्चाहरूले आफ्नो तेस्रो जन्मदिनसम्म प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरू प्राप्त गर्न सक्छन् - त्यसपछि, यदि स्थानीय स्कुल प्रणालीले तपाईंको बच्चा व्यक्तिगत शिक्षा योजनामार्फत विशेष शिक्षा सेवाहरू प्राप्त गर्न योग्य छन् भनेर निर्धारण गरेमा स्थानीय स्कुल प्रणालीले सेवाहरू उपलब्ध गराउन सक्नेछ । यदि तपाईंको बच्चाले तेस्रो जन्मदिनभन्दा अघि नै 180 र 90 दिनको बीचमा प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरू प्राप्त गरिरहेको भएमा तपाईंको लिखित सहमतिका साथ तपाईंको बच्चाको सेवा संयोजक, तपाईं तथा तपाईंको बच्चाको टोलीले योजनाको विकास गर्नेछन् र, यदि उचित भएमा, प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरूबाट तपाईंको बच्चाको सफल ट्रान्जिसनमा सहायता गर्नका लागि तपाईंको स्थानीय स्कुलसँग बैठकको समय मिलाउनेछन् ।

यदि तपाईंको बच्चाको तेस्रो जन्मदिनको 180 र 90 दिनको बीचमा तपाईंको बच्चाले अझै पनि प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरू प्राप्त गरिरहेको भएमा तपाईंको बच्चाको प्रारम्भिक सहयोग सेवा संयोजक तथा टोलीले तपाईंको बच्चाको विकाससम्बन्धी कार्यात्मकताका सबैभन्दा पछिल्ला मूल्याङ्कन(हरू) र चालू परीक्षणहरूको समीक्षा गर्न आवश्यक पर्छ । यदि तपाईंको बच्चाले विकाससम्बन्धी कम्तीमा पनि एक क्षेत्रमा 25% ढिलाइ प्रदर्शन गरिरहेको भएमा तपाईंको प्रारम्भिक सहयोग सेवा संयोजकले तपाईं र तपाईंको बच्चाका बारेमा निम्न जानकारी मात्र आफ्नो स्थानीय स्कुल वा सल्लाहकार समिति विशेष शिक्षा कार्यक्रमलाई उपलब्ध गराउन आवश्यक पर्छ: तपाईंको बच्चाको नाम, जन्म मिति, तपाईंको नाम र तपाईंको सम्पर्क जानकारी । राज्यका नियमहरूले यसलाई IDEA को भाग B मार्फत विशेष शिक्षा सेवाहरूका लागि योग्य हुन सक्ने सम्भावना रहेका बच्चाहरूका स्कुलहरूलाई सूचित गर्ने तरिकाको रूपमा अनिवार्य गराएको छ । यस सूचनाका लागि तपाईंको लिखित सहमति आवश्यक छैन तर यदि स्कुलले तपाईंको बच्चालाई योग्य रहेको भनेर निर्धारण गरेको खण्डमा तपाईंले आफ्नो बच्चाले स्कुलमार्फत विशेष शिक्षा सेवाहरू प्राप्त गर्नु भन्ने चाहनुहुन्छ कि हुदैन भन्ने कुरा तपाईंको निर्णय हुनेछ ।

सेवाहरूको भुक्तानी

तपाईं वा तपाईंको परिवारलाई प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरूलाई कुनै शुल्क लाग्दैन । संघीय कानूनअनुसार, भुक्तानीकर्ताको अन्तिम विकल्पको रूपमा प्रारम्भिक सहयोग कोषहरूको प्रयोग गर्नुअघि भुक्तानीका लागि सबै स्रोतहरूको जाँचबुझ गरिन्छ । परिवारहरूले सेवाहरूका लागि आफ्नो निजी बीमालाई शुल्क लगाउन अनुमति दिन सक्नेछन्, यद्यपि, यदि बीमा वाहकलाई शुल्क लगाउँदा निम्नमध्ये कुनै पनि भएमा उनीहरूले त्यसो गर्न अस्वीकार गर्न सक्नेछन्: 1) पोलिसीअन्तर्गत उपलब्ध रहेको आजीवन सीमा वा अन्य कुनै पनि सुविधामा कमी आएमा, 2) प्रीमियमहरू बढेमा वा पोलिसी निरन्तर नहुने भएमा, वा 3) दावी वा

सह-भुक्तानी दायर गर्दा लागेको कटौतीयोग्य राशीको भुक्तानी जस्ता आफैंले भुक्तानी गर्नुपर्ने खर्चहरू । यदि परिवारले निजी बीमालाई शुल्क लगाउनका लागि अनुमति प्रदान गरेमा अन्तिम विकल्प कोषहरूलाई कटौतीयोग्य राशी वा सह-भुक्तानीको भुक्तानी वा शोधभर्नाका लागि प्रयोग गर्न सकिनेछ । मेडिकेडमा नाम दर्ता रहेका बच्चाहरू भएका परिवारहरूलाई सेवाहरूका लागि मेडिकेडमार्फत अनुदान पनि प्रदान गर्न सकिनेछ । अन्य सेवाहरूका लागि सहभागी एजेन्सीहरूमार्फत अनुदान प्रदान गर्न सकिनेछ । अन्य कुनै पनि भुक्तानी स्रोत उपलब्ध नहुँदा IFSP मार्फत स्वीकृत प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरूका लागि प्रारम्भिक बाल्यकाल एकीकृत सेवाहरूले भुक्तानी उपलब्ध गराउनेछ ।

सूचना

तपाईंसँग निम्न अधिकारहरू हुन्छन्:

- सार्वजनिक एजेन्सी वा सेवा प्रदायकले तपाईंको बच्चाको पहिचान, मूल्याङ्कन वा प्लेसमेन्ट (स्थापन) सुरु वा परिवर्तन गर्नका लागि वा तपाईंको बच्चा वा तपाईंको परिवारका लागि उपयुक्त प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरूको व्यवस्था प्रस्ताव वा अस्वीकार गर्नुभन्दा पहिले सूचना प्राप्त गर्ने ।
- उक्त सूचनालाई तपाईंको मातृभाषा वा सर्वसाधारणले बुझ्ने स्तरमा सञ्चारका अन्य मुख्य माध्यममा लिखितमा प्राप्त गर्ने । यदि तपाईंको मातृभाषा वा सञ्चारको अन्य माध्यम लिखित भाषा होइन भने एजेन्सीले सूचनालाई मौखिक रूपमा वा अन्य तरिकाले तपाईंको मातृभाषा वा सञ्चारको अन्य माध्यममा अनुवाद गर्न आवश्यक कदम चाल्नेछ । सार्वजनिक एजेन्सी वा सेवा प्रदायकले तपाईंलाई आफ्नो अधिकारहरू बुझ्नमा मद्दत गर्नका लागि चालिएका कदमहरूको लिखित प्रमाण हुनेछ ।
- सो कार्यलाई किन प्रस्ताव वा अस्वीकार गरिएको छ भनेर स्पष्ट पार्ने प्रस्तावित वा अस्वीकृत कार्यलाई व्याख्या गर्ने सूचना प्राप्त गर्ने ।
- ती अन्य विकल्पहरू किन अस्वीकार गरिएको थियो भनेर स्पष्टीकरणका साथ सोचविचार गरिएका विकल्पहरूलाई व्याख्या गर्ने सूचना प्राप्त गर्ने ।
- प्रस्ताव वा अस्वीकृतिसँग सम्बन्धित रहेका अन्य कुनै पनि विकल्पहरूको विवरण प्राप्त गर्ने ।
- प्रस्तावित वा अस्वीकृत कार्यका लागि आधारको रूपमा प्रयोग गरिएको प्रत्येक मूल्याङ्कन प्रक्रिया, परीक्षा, रेकर्ड वा रिपोर्टको विवरण प्राप्त गर्ने ।
- प्रशासनिक उजुरी दायर गर्ने, मध्यस्थता अनुरोध गर्ने वा उचित प्रक्रिया सुनुवाइ अनुरोध गर्ने तपाईंको अधिकारको सूचना प्राप्त गर्ने ।

यदि तपाईंका सरोकारका कुराहरू छन् भने विकल्पहरू

प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरूका लागि विचार गरिँदै भएका वा सेवाहरू प्राप्त गरिरहेका बच्चाहरूको अभिभावकहरूको रूपमा तपाईंका विभिन्न अधिकारहरू हुन्छन् । र यी सबै अधिकारहरूसँगै, अभिभावकहरूका रूपमा तपाईंहरू दुवै र संलग्न सार्वजनिक एजेन्सी तथा सेवा प्रदायकहरूका निश्चित जिम्मेवारीहरू हुन्छन् । परिवार तथा प्रदायकहरू बीचको साझेदारी तपाईंको बच्चा र परिवारका लागि प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरूको व्यवस्थामा महत्वपूर्ण हिंसा हो । अभिभावकहरूको रूपमा तपाईंसँग सेवा प्रदायक र एजेन्सीहरूसँग तपाईंका लागि उपलब्ध सेवाहरूका बारेमा जानकारी रहेको छ भन्ने कुरा महत्वपूर्ण हुन्छ ताकि तपाईंले कुन सेवाहरूले तपाईंका प्राथमिकताहरू पूरा गर्नेछन् भनेर निर्णय गर्न सक्नुहोस् । सँगै मिलेर तपाईं र तपाईंको टोलीका अन्य सदस्यहरूले प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरूका लागि योजना विकास गर्न सक्नुहुनेछ । सेवाहरूलाई स्थिति अनुरूप परिवर्तन गर्न सकिन्छ र तपाईंको बच्चा तथा परिवारका आवश्यकताहरू पूरा गर्नका लागि सेवाहरू निरन्तर हुन्छन् भनेर सुनिश्चित गर्नका लागि तपाईं र टोलीको अन्य सदस्यहरूका बीचमा निरन्तर सञ्चार हुनु एकदमै महत्वपूर्ण हुन्छ ।

IFSP मा प्रारम्भिक सहयोग सेवा र अन्य सेवा/सहायताहरूमा पहुँच प्राप्त गर्न र यी सेवाहरूको समन्वयमा तपाईंलाई सहयोग गर्नका लागि सेवा संयोजक उपलब्ध हुन्छन् । यदि तपाईंलाई आफ्नो बच्चाका सेवाहरूमा परिवर्तनहरू आवश्यक पर्छ भन्ने लाग्छ वा तपाईं आफ्नो बच्चाले पाइरहेका सेवाहरूसँग खुशी हुनुहुन्न भने तपाईंले आफ्नो सेवा संयोजक वा सेवा उपलब्ध गराइरहेका एजेन्सीहरूलाई यस बारेमा जानकारी गराउनु महत्वपूर्ण हुन्छ ।

यदि आफ्नो सेवा संयोजक वा संलग्न एजेन्सीसँग सिधा काम गर्दा पनि समस्याको समाधान भएन भने तपाईंले क्षेत्रीय सल्लाहकार टोलीसँग बैठक बस्ने बारेमा इच्छा व्यक्त गर्न सक्नुहुनेछ । यो टोली अभिभावक, सेवा प्रदायक र प्रारम्भिक बाल्यकाल सेवाहरू समन्वय गर्नमा रुचि राख्ने तपाईंको क्षेत्रमा काम गरिरहेका अन्य मानिसहरू मिलेर बनेको हुन्छ । टोलीले ती समस्या र सरोकारका कुराहरूका बारेमा बुझ्न र तिनीहरूलाई समाधान गर्नका लागि तपाईंसँग मिलेर काम गर्ने प्रयास गर्नेछ । तपाईंले आफ्ना सरोकारका कुराहरूका बारेमा मद्दत प्राप्त गर्न र खुलेर कुरा गर्नका लागि यस कागजातको सुरुमा सूचीबद्ध केही स्रोतसाधनहरूलाई सम्पर्क पनि गर्न सक्नुहुन्छ । तपाईंसँग तल उल्लेख गरिएका थप औपचारिक अधिकारहरू पनि हुन्छन् । यसमा मध्यस्थता अनुरोध गर्ने, प्रशासनिक उजुरी दायर गर्ने र/वा उचित प्रक्रिया सुनुवाइका लागि अनुरोध गर्ने अधिकारहरू समावेश हुन्छन् । प्रशासनिक उजुरी छानबिन, र/वा उचित सुनुवाइ प्रक्रियाका लागि अनुरोध दायर गर्नमा तपाईंलाई सहायता गर्न फारामहरू उपलब्ध छन् ।

मध्यस्थता

तपाईंको कुनै एजेन्सी वा सेवा प्रदायकसँग आफ्नो बच्चाको प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरू, कार्यक्रम, प्लेसमेन्ट वा यी सेवाहरूमध्ये कुनैको पनि भुक्तानीको सम्बन्धमा असहमति छ भने तपाईंसँग मध्यस्थता

अनुरोध गर्ने अधिकार हुन्छ । मध्यस्थकर्ताहरू प्रभावकारी हस्तक्षेप तकनिकहरूमा प्रशिक्षितप्राप्त निष्पक्ष व्यक्तिहरू हुनुहुन्छ ।

मध्यस्थता अनुरोध गर्नका लागि, यहाँ सम्पर्क गर्नुहोस्: Family, Infant and Toddler Program, P.O. Box 70. Burlington, VT 05402 वा 1-800-660-4427 मा फोन गर्नुहोस् ।

तपाईंसँग निम्न अधिकारहरू हुन्छन्:

- योग्य मध्यस्थकर्ताहरूको सूची प्राप्त गर्ने ।
- यदि अन्य पक्ष वा समूह मध्यस्थतामा प्रवेश गर्न सहमत भएमा राज्यद्वारा नियुक्त मध्यस्थकर्ताबाट निःशुल्क मध्यस्थता सेवाहरू प्राप्त गर्ने ।
- मध्यस्थतालाई कि त विवाद समाधानको एक मात्र उपायको रूपमा वा उचित प्रक्रिया सुनुवाइ वा प्रशासनिक उजुरी छानबिनसँगै प्रारम्भिक, भिन्न प्रक्रियाको रूपमा प्रयोग गर्ने ।
- दुवै पक्षहरूलाई उपयुक्त हुने समय तथा ठाउँमा समयमा नै समस्या तथा सरोकारका कुराहरूका बारेमा छलफल गर्नका लागि मध्यस्थता बैठकहरू आयोजना गर्न लगाउने ।
- मध्यस्थतामा सहयोग पुऱ्याउनका लागि प्रतिनिधि, अधिवक्ता र/वा वकीललाई साथमा ल्याउने ।
- मध्यस्थता प्रक्रियाको क्रममा हुने छलफलहरू गोप्य हुन्छन् र पछि हुने कुनै पनि उचित प्रक्रिया सुनुवाइ वा देवानी कानुनी कार्यवाहीहरूमा प्रमाणको रूपमा प्रयोग गर्न सकिदैन भनेर थाहा पाउने ।
- कुनै पनि समयमा मध्यस्थतालाई समाप्त गर्ने ।
- सहमत भएको सम्झौतालाई लिखितमा गर्ने ।

प्रशासनिक उजुरी

तपाईंसँग प्रारम्भिक सहयोगमा तपाईं वा तपाईंको बच्चाका अधिकारहरूमा तपाईंलाई उल्लंघन भएको भनेर लाग्ने कुराहरूका बारेमा सह-नेतृत्व गर्ने एजेन्सीहरूले छानबिन गरून् भनेर अनुरोध गर्ने अधिकार पनि हुन्छ । यो Children's Integrated Services, Child Development Division, 280 State Drive, Waterbury, VT 05671-1040 - 1-800-649-2642 मा प्रशासनिक उजुरी दायर गरेर पनि गर्न सकिनेछ । उजुरी आधारित रहेको तथ्यहरूको सम्बन्धमा लिखित बयान दिनु उत्तम हुन्छ तर विशेष परिस्थितिहरूको कारणले गर्दा यो सम्भव छैन भने तपाईंको उजुरीलाई सञ्चारको अन्य माध्यममार्फत प्राप्त गरेर लिखित रूपमा राख्न सकिनेछ । तपाईंलाई जानकारी उपलब्ध गराउनमा सहयोग गर्नका लागि फाराम उपलब्ध छ र

यसलाई तपाईंको क्षेत्रमा रहेको आयोजक एजेन्सी वा राज्यको बाल एकीकृत सेवा कार्यालय (Children's Integrated Services Office) लाई 1-800-649-2642 मा सम्पर्क गरेर अनुरोध गर्न सकिनेछ ।

अधिकांश परिस्थितिहरूमा, प्रशासनिक उजुरीका लागि गरिएको अनुरोधको छानबिन कथित उल्लङ्घन भएको एक वर्षभित्र अनिवार्य रूपमा गरिनुपर्छ । यदि कथित उल्लङ्घन लगातार भइरहेको छ वा क्षतिपूर्ति सेवाहरू माग गरिएको छ भने प्रशासनिक उजुरीका लागि गरिएको अनुरोधको छानबिन कथित उल्लङ्घन भएको 3 वर्षभन्दा बढी नहुनेगरी गरिन सकिनेछ । सामान्यतया तपाईंलाई अटर्नी आवश्यकता पर्दैन ।

भर्मोन्टको एजेन्सी अफ एजुकेशन (शिक्षा एजेन्सी) र एजेन्सी अफ ह्युमन सर्भिसेज (मानव सेवा एजेन्सी) सँग सरोकारका कुराहरूको छानबिन गर्न र तपाईंलाई तथ्य तथा निष्कर्षहरू सहितको लिखित निर्णय र अन्तिम निर्णयका कारणहरू उपलब्ध गराउनका लागि उजुरी प्राप्त भएको मितिबाट 60 दिनको समय हुन्छ ।

यदि उचित प्रक्रिया सुनुवाइको विषय पनि भएको लिखित उजुरी प्राप्त भयो वा उजुरीमा एक वा सोभन्दा बढी उचित प्रक्रिया सुनुवाइको हिस्सा भएको धेरै समस्याहरू रहेका छन् भने सुनुवाइको निष्कर्ष प्राप्त नहुँदासम्म उचित प्रक्रिया सुनुवाइद्वारा सम्बोधन गरिएको उजुरीको कुनै पनि अंशलाई अलग राखिनेछ । उजुरीमा उचित प्रक्रिया सुनुवाइको अंश नरहेको कुनै पनि मामिलालाई 60 दिनको समयसीमाभित्र प्रशासनिक उजुरी प्रक्रियामार्फत छानबिन गरिनेछ । यदि प्रशासनिक उजुरीको मामिलाका बारेमा समान पक्षहरू रहेका उचित प्रक्रिया सुनुवाइमा पहिले नै निर्णय गरिएको भएमा सुनुवाइको निर्णय बाध्यकारी हुन्छ । प्रशासनिक उजुरीलाई उचित प्रक्रियामार्फत गरिएको निर्णय पालना गर्न एजेन्सी असफल भएको छ भनेर आरोप लगाउँदै दायर गर्न सकिन्छ ।

उचित प्रक्रिया सुनुवाइ

सार्वजनिक एजेन्सी वा सेवा प्रदायकको तपाईंको बच्चाको पहिचान, मूल्याङ्कन वा प्लेसमेन्ट (स्थापन) लाई चुनौती दिन वा प्रारम्भिक सहयोग उपलब्ध गराउने व्यवस्था वा अस्वीकृति वा त्यस्ता सेवाहरूका लागि भुक्तानीमाथि प्रश्न उठाउनका लागि, तपाईंसँग Children's Integrated Services, Child Development Division, 280 State Drive, Waterbury, VT 05671-1040 मा लिखितमा निष्पक्ष उचित प्रक्रिया सुनुवाइका लागि अनुरोध गर्ने अधिकार हुन्छ । जानकारी उपलब्ध गराउनमा तपाईंलाई सहयोग गर्नका लागि फाराम उपलब्ध रहेको छ । तपाईंले आफ्नो क्षेत्रको स्थानीय CIS एजेन्सीबाट वा राज्यको बाल एकीकृत सेवा कार्यालयलाई 1-800-649-2642 मा फोन गरेर फारामका लागि अनुरोध गर्न सक्नुहुन्छ ।

उचित प्रक्रिया सुनुवाइ सुरु गरिसकेपश्चात्, तपाईंसँग निम्न अधिकारहरू हुन्छन्:

- कुनै पनि निःशुल्क वा कम लागतका कानुनी र उपलब्ध अन्य उपयुक्त सेवाहरूका बारेमा बताइने (उदाहरणका लागि, सुनुवाइमा साक्षी भएको हुन सक्ने असक्षम गराउने अवस्थाहरूका सम्बन्धमा विशेषज्ञ) ।
- तपाईंको आफ्नो बच्चाका लागि प्रारम्भिक सहायता सेवाहरूको व्यवस्थामा संलग्न हुने वा सुनुवाइमा अन्य कुनै पनि तारिकमा व्यक्तिगत वा व्यावसायिक रुची राख्ने एजेन्सीहरूमध्ये कुनै पनि एजेन्सीद्वारा रोजगारीमा नलगाएका व्यक्तिबाट सुनुवाइ सञ्चालन गराउने (सुनुवाइ गर्ने अधिकारी भर्मोन्टको डिपार्टमेन्ट अफ एजुकेशन वा एजेन्सी अफ ह्युमन सर्भिसेजका कर्मचारीहरू हुँदैनन् किनभने उनीहरूलाई त्यस क्षमतामा सेवा दिनका लागि विभागद्वारा भुक्तानी दिइने गरिन्छ) ।
- प्रत्येक सुनुवाइ अधिकारीको योग्यता विवरणसहित सुनुवाइ गर्ने अधिकारीको रूपमा सेवा प्रदान गर्ने व्यक्तिहरूको सूची उपलब्ध गराइने ।
- आफ्नो बच्चालाई साथमा उपस्थित गराउने ।
- सुनुवाइलाई मनासिब उपयुक्त समय तथा स्थानमा र सर्वसाधारणका लागि खुल्ला गर्न लगाउने ।

उचित प्रक्रिया सुनुवाइमा संलग्न दुवै पक्षहरूले:

- सुनुवाइमा कानुनी परामर्शदत्ता र प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरूको प्रावधानको सम्बन्धमा विशेष ज्ञान वा प्रशिक्षण प्राप्त भएका व्यक्तिहरबाट सुझाव प्राप्त गर्न र उनीहरूलाई सुनुवाइमा साथमा ल्याउन सक्नेछन् ।
- प्रमाण प्रस्तुत गर्न र साक्षीहरूको परीक्षण तथा जिरह गर्न र साक्षीहरूलाई अनिवार्य उपस्थित हुन लगाउन सक्नेछन् ।
- सुनुवाइभन्दा कम्तीमा पनि पाँच दिन अगाडि खुलासा नगरिएको कुनै पनि प्रमाण (कुनै पनि मूल्याङ्कनसहित) लाई सुनुवाइमा प्रस्तुत गर्न निषेध गर्न सक्नेछन् ।
- सुनुवाइ अधिकारीलाई निश्चित समय थप गर्न क लागि अनुरोध गर्न सक्नेछन् ।
- तपाईंलाई रेकर्डका लागि शुल्क लगाइने छैन भन्ने कुरा बुझेर सुनुवाइको इलेक्ट्रोनिक वा लिखित शाब्दिक रेकर्ड आफूलाई उपलब्ध गराइदिन लगाउन सक्नेछन् ।
- परिवार, शिशु र बालबालिका परियोजना (Family, Infant and Toddler Project) ले सुनुवाइका लागि प्रारम्भिक अनुरोध प्राप्त गरेपछि 45 दिनभित्र तथ्यका लिखित निष्कर्षहरू र लिखित निर्णय प्राप्त गर्न सक्नेछन् ।

उचित प्रक्रिया सुनुवाइका निर्णयहरूको प्रतिलिपिहरू भर्मोन्टको इन्टरएजेन्सी कोओर्डिनेटिङ काउन्सिल (अन्तर-एजेन्सी समन्वय परिषद) मा पठाइन्छ र अनुरोध गरेपछि सर्वसाधारणलाई उपलब्ध हुन्छन् । संघीय

कानूनको गोपनीयतासम्बन्धी आवश्यकताहरूलाई ध्यानमा राख्दै निर्णयहरूका प्रतिलिपिहरूबाट व्यक्तिगत रूपमा पहिचान खुल्न सक्ने सबै जानकारीलाई हटाइन्छ । उचित प्रक्रिया निर्णयको प्रतिलिपि प्राप्त गर्नका लागि, कृपया Vermont Agency of Education, Legal Division, 219 North Main Street, Suite 402, Barre, VT 05641 मा सम्पर्क गर्नुहोस् ।

सुनुवाइको कुनै पक्षले निर्णयको विरुद्धमा पुनरावेदन नगर्दासम्म उचित प्रक्रिया सुनुवाइमा गरिएको निर्णय अन्तिम हुन्छ । क्षेत्राधिकार भएको संघीय डिस्ट्रिक्ट वा राज्यस्तरीय अदालतमा देवानी निवेदन दायर गरेर सुनुवाइको निर्णयको विरुद्धमा पुनरावेदन गर्ने अधिकार तपाईंसँग हुन्छ । संघीय अदालतमा मुद्दा दायर गर्ने कार्यवाहीहरूको सीमा संघीय अदालतले तोक्ने भएतापनि यी अदालतहरूले राज्यको कानून 16 VSA Section 2957 बमोजिम सामान्यतया राज्यको कानूनको अधीनमा रहेर कार्यवाहीको कारणका लागि हदम्यादको कानून अपनाउने गर्छन् । भर्मोन्टको कानूनले समयको सीमा तोकेको छ जसमा तपाईंले उचित प्रक्रिया सुनुवाइको निर्णय प्राप्त गरिसकेपछि 90 दिनमा पुनरावेदन गर्न सक्नुहुन्छ ।

शैक्षिक सरोगेट अभिभावकहरू

यदि प्राकृतिक आमा वा बाबुको रूपमा आफ्नो बच्चाको पक्षमा कार्य गर्नका लागि तपाईं उपलब्ध हुनुहुन्न वा तपाईंको बच्चा राज्यको जिम्मेवारीमा छन् भने तपाईंको बच्चाको प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरूसँग सम्बन्धित सबै मामिलाहरूमा तपाईंको सट्टामा कार्य गर्नका लागि कमिश्नर अफ एजुकेशन (शिक्षा आयुक्त) द्वारा अनिवार्य रूपमा शैक्षिक सरोगेट अभिभावक नियुक्त गर्नुपर्छ । शैक्षिक सरोगेट अभिभावकको आफूले प्रतिनिधित्व गर्ने बच्चाका हितहरूसँग बाँझिने कुनै पनि सरोकार वा रोजगारका सम्बन्धहरू हुने छैन र उनीसँग बच्चाको पर्याप्त प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्ने ज्ञान तथा सीपहरू हुन्छन् । शैक्षिक सरोगेट अभिभावकलाई तपाईंको बच्चा वा तपाईंको परिवारलाई प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरू वा अन्य सेवाहरू उपलब्ध गराउने कुनै पनि एजेन्सीद्वारा रोजगारिमा लगाइने छैन । शैक्षिक सरोगेट अभिभावकले मूल्याङ्कन तथा परीक्षण, योग्यता निर्धारण, IFSP को विकास तथा कार्यान्वयन लगायत वार्षिक र आवधिक समीक्षाहरू, प्रारम्भिक सहयोग सेवाहरूको चालू व्यवस्था र यस कार्यक्रमअन्तर्गत स्थापित अन्य कुनै पनि अधिकारहरूसँग सम्बन्धित सबै मामिलाहरूमा तपाईंको बच्चाको प्रतिनिधित्व गर्नेछन् ।

यी प्रक्रियाहरूमा मद्दत प्राप्त गर्नका लागि तपाईंले यहाँ पनि सम्पर्क गर्न सक्नुहुनेछः

अपाङ्गता कानून परियोजना कार्यालय स्थानहरूः

P.O. Box 1367, Burlington, VT 05402, 1-800-889-2047 वा (802)-863-2881 (भ्वाइस तथा TTY)

P.O. Box 606, Montpelier, VT 05601-0606, 1-800-789-4195 वा (802) 223-6377 (भ्वाइस तथा

TTY)

57 North Main Street, Rutland, VT 05701, 1-800-769-7459 वा (802) 775-0021 (भ्वाइस तथा TTY)

56 Main Street, Suite 301, Springfield, VT 05156, 1-800-769-9164 वा (802) 885-5181 (भ्वाइस तथा TTY)

1111 Main Street, St. Johnsbury, VT 05819, 1-800-769-6728 वा (802) 748-8721 (भ्वाइस तथा TTY)

Vermont Family Network (भर्मोन्ट फ्यामिली नेवर्क)

600 Blair Park Road

Suite 240

Williston, VT 05495

(802) 876-5315

Vermont Agency of Education (भर्मोन्ट एजेन्सी अफ एजुकेशन)

Family and Educational Support Team (परिवार तथा शैक्षिक सहायता टोली)

219 North Main Street, Suite 402

Barre, VT 05641

(802) 828-5114 (भ्वाइस)

(802) 828-2755 (भ्वाइस/TTY)

Children's Integrated Services (बाल एकीकृत सेवा)

Child Development Division (बाल विकास महाशाखा)

280 State Drive

Waterbury, VT 05671-1040

1-800-649-2642